

**CONSCIÈNCIA D'ARA**  
Cada dijous.  
I la setmana que ve:  
**Pere Lluís Font:**  
convertir en filosofia la religió

## Estils

### CRISTIANISME, PENSAMENT SOCIAL I LITERATURA

L'escriptor anglès G. K. Chesterton (1874-1936) és una figura polifacètica i complexa. Sílvia Coll-Vinent fa una tria dels seus textos entorn dels grans àmbits sobre els quals va pensar i escriure.

# Entre el dolor i la confiança, el dol i la lloança

L'exsacerdot Juan Manuel Palma dedica un llibre a l'experiència espiritual migratòria

DÍDAC P. LAGARRIGA  
BARCELONA

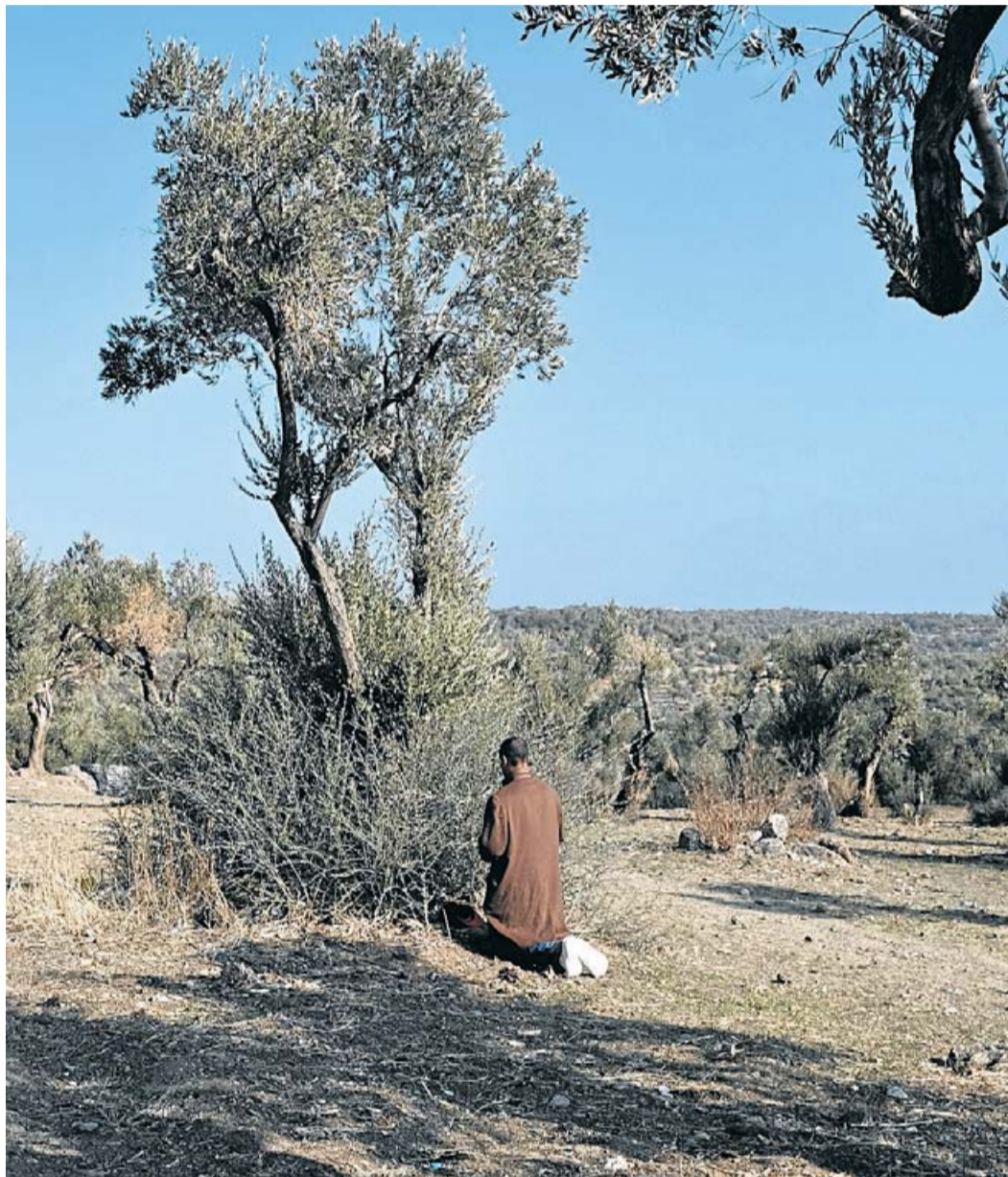
**C**ors tacats de sang: violència i frontera semblen anar sempre associades, fronteres que poden edificar-se per no deixar entrar o per no deixar sortir, però sempre defensades amb una violència desproporcionada, brutal. I el dolor s'escampa. En aquest mateix diari, l'investigador gironí Mostafà Shaimi recordava que l'estat d'excepció és una condició que duen sempre al damunt moltes persones immigrades: "El tema del dret a vot -escriu- és un exemple, de centenars, de situacions concretes de la línia abismal jurídica que ens separa de ser ciutadans de ple dret".

La frontera fereix, estigmatitza, en especial la frontera mental que divideix ciutadans de primera i de segona, una frontera no sempre evident, amagada sovint en la tràgica inèrcia de l'inconscient. Milers de persones recloses als camps de refugiats de les fronteres europees han vist fa pocs dies com caducava el termini de dos anys perquè la Unió Europea fes una cosa tan senzilla com posar en pràctica allò que tan predica arreu (els drets humans) i els acollís. A l'anomenada frontera sud (en especial les tanques de Melilla i Ceuta) la violència policial fa anys que no decau, àvids d'odi. Tots aquests són espais -tant de bo els únics- de tortura física i psíquica. L'Europa fortalesa utilitza grans dosis de violència física barrejades amb discursos humanistes per continuar comportant-se amb hipocresia. ¿Fa menys mal la violència quan s'aplica sobre l'altre, aquell altre que ens costa d'acceptar com a igual, aquell altre migrant i refugià, anònim i despersonalitzat, una xifra més, un rostre més?

#### Emigrar del confort

Qüestions que remouen, com remouien fa dues dècades el llavors jove Juan Manuel Palma Martínez (Sevilla, 1971) quan estudiava al seminari. Després de l'ordenació, es va fer càrrec durant sis anys d'una parròquia humil (Los Pajaritos, Sevilla), on va poder comprovar encara més el profund dolor de la crisi migratòria. Però no només va copsar dolor, i aquesta és l'altra dimensió per la qual es va sentir tan atret.

Va adquirir un compromís de vida que fins i tot el va portar a deixar el sacerdoci i iniciar el procés de se-



Un home resant al camp que envolta el centre d'internament de refugiats de Mória, a l'illa de Lesbos, a Grècia. XAVIER BERTRAL

cularització, sense abandonar la responsabilitat social i espiritual que l'havia dut fins a aquell punt vital. Des de llavors, Palma ha creat a la seva ciutat el que anomena Espais Berakah, cases d'acollida per a persones migrants que no funcionen com els pisos d'altres ONGs, sinó que s'hi potencia el vincle personal, la implicació de tots els habitants de les cases i el treball interreligiós.

Aquest últim aspecte és essencial per a ell, i paral·lelament a la creació d'aquests espais va estudiar amb deteniment l'espiritualitat en el procés migratori. "Tant ha estat així -confessa Palma- que al llarg d'aquests anys jo també he emigrat. He emigrat contínuament de la meua instal·lació, de les meves pors, de les meves zones de confort. He viatjat una vegada i una altra a les fron-

**Majoritàries Cristianisme i islam són les dues grans tradicions en les rutes migratòries**

teres. A les fronteres de mi mateix per veure-hi més enllà del que esperava de mi o del que creia que els altres esperaven, a les fronteres institucionals, a les fronteres religioses, allà on tot això es dilueix per donar lloc a una zona comuna, un terreny compartit més enllà del color de la pell, els credos i les cultures".

Algunes conclusions les ha publicat ara al llibre *Espiritualidad en las fronteras. La vivencia de lo sagrado en las rutas migratorias* (Punto Rojo), que va poder presentar a Barcelona divendres passat en el marc d'unes jornades organitzades per l'Associació Internacional d'Estudis Mèdics, Psicològics i Religiosos i la Fundació Vidal i Barraquer. El llibre, amb les veus de nombrosos testimonis, analitza les rutes migratòries africanes sota el prisma de

l'espiritualitat i la seva manifestació durant l'itinerari. Com explica el seu autor, l'espiritualitat és clau en aquesta etapa fonamental de les seves vides i els marcarà per sempre: "L'essència de l'experiència espiritual migratòria es caracteritza per l'aparent contradicció entre el drama i l'esperança, el dolor i la confiança, la mort i la vida, el dol i la lloança, el silenci de Déu i la seva manifestació", assegura.

#### Trobada interreligiós

Amb la mirada posada en les dues grans tradicions majoritàries en aquestes rutes, el cristianisme i l'islam, Palma també acompanya les seves reflexions amb cites de la Bíblia i l'Alcorà per destacar les constants referències a la migració i l'acollida en els textos sagrats. A més, també ha estudiat la importància de les trobades interreligioses en moments clau de la ruta, per exemple les pregàries mixtes que es fan de manera espontània als boscos del Marroc esperant saltar les tanques o entre els grups de persones de diferents religions que arriben a les platges andaluses després de creuar l'Estret en pasteres.

Aquesta comunió espontània vol que no es perdi un cop ja estan més instal·lats, i d'aquí la creació dels Espais Berakah, per continuar treballant el diàleg i la convivència entre religions. "Als llocs de dolor, opressió i sofriment -explica- hi havia gran presència de la Realitat, del Misteri. Hi ha com una mena de *metafísica del dolor*. L'assentament de Calais, les tanques de Ceuta i Melilla, els boscos del Marroc i els barris marginals de les seves grans ciutats, les vegades que m'he assegut amb ells al sofà de casa, que he compartit taula, il·lusions, fracassos, riures i llàgrimes... tot això i molt més, es converteixen per a mi en un terreny sagrat. I llocs com aquests cobren una dimensió tan profunda que no hi ha temple sagrat al món que superi la vivència de l'Ésser, del Misteri, de Déu", explica l'exsacerdot, que ara també treballa a la Comissió Espanyola d'Ajuda al Refugià (CEAR).

I, parafrasejant l'expressió clàssica "*de Deo nihil scimus*" (de Déu no en sabem res), conclou: "De Déu en el camí i en el viatge, de Déu enmig de tant dolor i esperança, no en sabem res. Tot i que la justícia és un valor admirable, profètic i amb el qual em comprometo, hi ha una cosa més profunda i excelsa que la justícia, i és la mateixa experiència interior. Davant d'això, em descalço, faig reverència i silenci".